

Sygn. akt I UK 172/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Z. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 czerwca 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. przyznaje adwokatowi M. O. od Skarbu Państwa - Sąd
Apelacyjny w (...) tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie
ubezpieczonego w postępowaniu kasacyjnym z urzędu 240 zł
(dwieście czterdzieści) podwyższone o stawkę podatku od
towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił
apelację Z. P. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 31 marca 2017 r., którym
to oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.
z dnia 9 lipca 2015 r. odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty rodzinnej po
zmarłym w dniu 21 lutego 2015 r. ojcu S. P. .

Sąd Apelacyjny wskazał, że apelacja jest niezasadna, gdyż rozstrzygnięcie
Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu. Podniósł, iż zgodnie z treścią art. 43

ust. 1 pkt 2 oraz art. 44 ust. 1 i art. 45 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin (Dz.U. z 2015 r., poz. 840), członkom rodziny inwalidy wojskowego uprawnionego w chwili śmierci do renty inwalidzkiej przysługuje renta rodzina, przy czym członkami rodziny uprawnionymi do świadczeń są: dzieci, wnuki, rodzeństwo, małżonek i rodzice, jeżeli spełniają warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego istotą sporu w pierwszej kolejności było ustalenie, czy wnioskodawczyni, która w chwili śmierci ojca ukończyła już 54 lata, była na datę wydania zaskarżonej decyzji osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jeżeli tak, to czy niezdolność ta powstała do ukończenia 16 lat (czyli do dnia 21 maja 1976 roku) lub do ukończenia nauki w szkole (czyli do dnia 31 maja 1982 roku) i do kiedy będzie trwała. W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok Sądu Okręgowego został oparty na opinii biegłych posiadających wieloletnie doświadczenie zawodowe z zakresu neurologii, kardiologii, psychiatrii, psychologii oraz reumatologii. Opinie te zawierają trafne, logiczne i spójne wnioski, w związku z czym Sąd Okręgowy słusznie uznał je za przekonujące oraz na ich podstawie dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w zakresie stanu zdrowia ubezpieczonej, a także jego wpływu na zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Konkludując Sąd Apelacyjny uznał, że w świetle materiału sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż Z. P. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a co za tym idzie, iż spełnia jedną z podstawowych przesłanek do przyznania jej prawa do renty rodzinnej.

Skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszeniu przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 380 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c., art. 381 k.p.c. w zw. z art. 227 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c., art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

Skarżąca z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, związane z koniecznością rozstrzygnięcia kwestii: czy stwierdzenie przez Sąd, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w

sprawie, braku podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony w dacie wydania decyzji przez organ rentowy jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwalnia Sąd z powinności ustalenia, czy niezdolność taka powstała w okresie o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej i tym samym uzasadnia brak przeprowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotne zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawnym, a jego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7–8, s. 51). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego (M.P. Wójcik, [w:] Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego, red. J. Bodio, LEX 2016). Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w

orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639).

Przedstawione zagadnienie nie ma takiego charakteru, bowiem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do wskazanego problemu. W wyroku z dnia 5 lipca 2016 r. przyjął, że w przypadku spełnienia przesłanek określonych w art. 68 ust. 1 pkt 3, dziecko może zwrócić się o ustalenie uprawnień do renty rodzinnej w każdym czasie; świadczenie jest w zasadzie bezterminowe, jakkolwiek uzależnione od istnienia określonego stanu zdrowia. W konsekwencji renta rodzinna może być przyznana okresowo, jak również może ulec wstrzymaniu w przypadku ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy. Nie może więc uzyskać prawa do renty rodzinnej osoba, która nie jest aktualnie całkowicie niezdolna do pracy (III UK 199/15, LEX nr 2076395). Z kolei w myśl art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Postępowanie dowodowe prowadzone przez sąd w sprawie cywilnej nie może zmierzać w dowolnym kierunku, wyznaczonym przez wnioski dowodowe stron, gdyż jego zadaniem jest wyjaśnienie okoliczności doniosłych w świetle norm prawa materialnego, na podstawie których oceniane jest roszczenie dochodzone przez powoda. Sąd nie tylko może, ale nawet powinien, pominąć wnioski dowodowe, które zmierzają do wykazania okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 733/15, LEX nr 2169472).

W konsekwencji skarżąca nie zdołała wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy. Nie istnieje bowiem potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy

prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).